

האשה רבה פרק עשירי יבמות

פח.

עין משפט
נר מצוה

יב א מיי פ"ג מהל'
שגגות הל' א ופי"א
מהל' עדות הל' א טוש"ע
י"ד סימן קכו סעיף ג:
יג ב מיי פ"ד מהלכות
אבות הל' יז טוש"ע
א"ה"ע סימן א סעיף א
וסימן קעח סעיף ט:
יד ג ד מיי פ"א מהלכות
עדות הל' א טוש"ע י"ד
סימן קכז סעיף א ובהש"ס
ה"ו א מיי פ"ג מהל'
גירושין הלכה כט:

תורה אור השלם

1. וַיִּכַּר יוֹסֵף אֶת אֶחָיו
וְהֵם לֹא הִכְרָהוּ:
בְּרִאשִׁית מִבְּחַ

תוספות ישנים

[illegible]

תוס' חד מקמאי (המשך)

[illegible]

דמיין ואין דבריו של א' במקום שנים. ואם באתה אשה א' מעיקרא והתירוה לינשא על פיה ואח"כ באו ב' (עדים) [נשים] ואמ' ב' לא מה הלכים אחר רוב דעות. עשו שתי נשים באשה א' כשני (נשים). [אנשים באיש אחד] ואפי' נשאת לא' מעידה וא' ברי' לי תצא. ואמר רב אשי לקלא לא חיישינן. פ' אם לאחר שנשאה עפי' עד א' יצא עליו [קול] שלא מת לא חיישינן ולא תצא:

וְיָמָּה אִם יִרְצֶה לְעֹמֶר מִיֵּד הַיֵּיתִי. אר"י דל"ן להקשות והא מיגו במקום עדים הוא ה"פ ומה אם ירצה לומר כפי"ס מזה הייתי השתא נמי דקאמר לא אכלתי הכי ור"ה דדעי לימנר לא אכלתי שוגג אלא מזה ור"י מוכח בכריעות (דף י"ג. וס) ור"ת ור"י מוכח הש"ס מדפטר רבנן שהדבר תלוי

בְּהוֹדֹתָם לְהַתְחִיבֵי קֶרֶן מִדֶּלֶת
 מַחֲיִיבֵי יֵה תִרִי קֶרֶן אֲעִיגִי דִמְכַחֵשׁ
 לְהוּ הֵא לֹא מִכַּחֲשֵׁי יֵה בְּמֵאִי דְקֶאֱמֵר
 מִזִּיד הִיֵּה וְחִי אֲפֶשֶׁר לִחְיִיב עַל פִּיהֶם
 בְּשׁוּם עֵינִי וְלַעֲלֹם אֲפֶשֶׁר לִמְיָר
 לְלַעֲלֵם מַחֲיִיבֵי יֵה מִשּׁוּם דַּעַד אֶחָד
 מִהֵימֵן בָּלֹא הוֹדֹתָו דְּכִיּוֹן שְׂאִין אֹמֵר
 דְּמִזִּיד הִיֵּה יֵשׁ לָנוּ לִוְמֵר דְּמִסְתַּמֵּא
 שׁוּגֵג הִיֵּה דִלָּא מַחֲזִיקִין יֵה בְּרַשִׁיעַ
 וְחִיִּי שְׂפִיר מוֹכֵחַ דְּסָבֵר הִשְׁׁׁ דִּלִּי
 הוּא לֵן לִמְיָר מִסְתַּמֵּא שׁוּגֵג הִיֵּה
 לֹא הוּא כֵל כְּמִינֵיהּ לִמְיָסֵר נִפְשֵׁיהּ
 מִקֶּרְבָּן וְלִוְמֵר מִזִּיד הִיֵּמִי וְלִאֲפִילוּ
 נִפְשֵׁיהּ מִסְתַּמֵּא ׀ וּמִשְׁמַע יֵה דִלְפִילוּ
 בְּאִמְרוּ לוּ שְׁנִים אֲכַלְתָּ חֶלֶב בְּשׁוּגֵג
 פְּטִירִי רִבְנָן מִשּׁוּם דִּלָּא שְׂכִיחַ שִׁיכּוֹלוּ
 הַעֲדִים לִידַע צִירֹר הַדְּבֵר אִם שׁוּגֵג
 הִיֵּה אִו מִזִּיד וְע״כ הֵא דְמַחֲיִיבֵי רִבְנָן
 כִּי שְׂמִיחַ מִשּׁוּם דְּשִׂמְחָה כְּהוֹדֵא
 דִּמְיָא דִּלִּי אֲפֶשֶׁר לִחְיִיב קֶרֶן ע״י
 שׁוּם עֲדוּת מִסְתַּפְקָא לִיֵּה לְר״י אִם
 אִמֵּר לֹא אֲכַלְתִּי חֶלֶב לֹא שׁוּגֵג וְלֹא
 מִזִּיד אִם נֶאֱמַר אִם לֹא דִלִּין נֶאֱמַר
 לְהַכְחִישׁ הַעֲדִים אִו שְׂמַח נֶאֱמַר דֵּהֵא
 לֹא מִכַּחֲשֵׁי יֵה עֲדִים בְּמֵאִי שְׂאֹמֵר לֹא
 אֲכַלְתִּי שׁוּגֵג וְכִמְנֵה שְׂאֹמֵר לֹא אֲכַלְתִּי
 מִזִּיד אֲעִיגִי דִמְכַחֲשֵׁי יֵה אִיכַפְתָּ
 לֵן כִּי זֶה אִינוּ שִׁיָּן לִחְיִיב קֶרֶן וְיִפֵּה
 עוֹשֶׂה דִלָּא מִפְּרַשׁ חֲטָאִיהּ וּבְכִרְיֻמוֹת
 (ג״ס) דְּקֶאֱמֵר דִּאיכָא צִין טַעמָא
 דְּמַתְּקִין בְּדִצּוּרֵיהּ לְטַעמָא דִּדְאֵם נֶאֱמַר
 עַל עֲלָמֹו יוֹתֵר מִמֵּהֵא אִישׁ אִמְרוּ לוּ
 נְטַמְאֵת וְהוּא אֹמֵר לֹא נְטַמְאֵתִי דִלָּא
 מִתְּרִן צִדּוּרֵיהּ וְלֹא קֶאֱמֵר דְּנִפְקָא
 מִינֵהּ בְּזִמְנָא לֹא אֲכַלְתִּי שׁוּגֵג וְלֹא
 מִזִּיד דִּלְפִילוּ אִם חִימְנִי לִוְמֵר דִּלָּא
 מִהֵימֵן יִיחָא לִמְיָנֵקט נְטַמְאֵת וְהוּא

וְלֹא אֶחָדָם בָּלָא שׁוֹם מוֹסַפֶּת דְּבוֹר וְעוֹד דִּנְקֹט הִי מִשּׁוֹם דְּמִיִּיתִי בְּתַר הִי עַלָּה בְּרִייתוֹת דְּלַעֲזִין טוֹמְאוֹה: **דְּשִׁתִּיקָה בְּהוֹדָא**
דְּמִיָּא פִּי כִּיּוֹן דְּשִׁתִּיק נִרְאָה לוֹ אִמַּת וְיודַע קָלָת שִׁישׁ רַגְלִים לְדַבֵּר אֲבָל לִיכָא לְמִימַר הוֹדָא מִמֶּנּוּ שִׂידַע וְדִלִּי שְׁכָן הוּא כִּיּוֹן שְׁהוּא שׁוֹמֵךְ
לֹאֵס כֵּן בְּפִרְק הָאֹמֶר (קדושין סו. וס) דְּלֹאֵר אִי מִהֵימֵן לָךְ לִלְלוֹ גּוֹלָנָה הוּא וְיָל אֶפְסָה אֶפִּילוֹ גּוֹזֵן נָמִי מֵאֲחֵר שְׁהוּא שׁוֹמֵךְ כְּמוֹ שְׁמִפְרִיט
הֵתֵם מִכָּה הִיאִי דִּגִּישׁוֹן (דף קד: וס) דְּעִמְמָנָה דְּלֹאֵר לִיה עַד אֶחָד אֶכְלֵת חֶלֶב וְשׁוֹרֵךְ רַבְּעָה וְטוֹמְאוֹ טַרְטוּמִיּוֹן וְהִלֵּה שׁוֹמֵךְ דְּנִלְאֵן מִשּׁוֹם דְּשִׁתִּיקָה
כְּהוֹדָא דְּמִיָּא כְּדַמְסִיק הִכָּא וְעוֹד אֵם הִיא הוֹדָא מִמֶּנּוּ לֹא הוּא שִׁיךְ לְמִימַר הֵתֵם נִלְאֵן הֵעַד וְהוֹהָא סְמִיָּא נָמִי (קדושין ס) הִיכִי מִנִּי לִידַע
וְדִלִּי שִׁינְתָּה אֵלָּא וְדִלִּי לֹא הוֹדָא מִמֶּנּוּ הִיא: **בְּרִיָּא** לִי דְּשׁוּמֵר דְּרַחֲמִיָּה: י"מ גִּדְמַרְיָן מְגִידָה דְּלֹאֵר כְּבַהֲדִיר (כַּחוּצוֹת ע"ו וס) וְסִפְרֵיהּ לֵה לְעִמְמָנָה
וְהֵם תִּמְכֵּר אֵם כֵּן אֶפִּילוֹ אִיתְחַזֵּק אִסְרוֹרָה לִי וְאִם רִי" נָדָה כֵּה נִשְׁעִשְׁוִי רִלְתָּה מִכִּי"מ לֹא אִיתְחַזֵּק אִסְרוֹרָה שְׁמִרְתָּה לְעוֹלָם:
מִיָּדִי דְּהוּא אֲמַבֵּל וְהַקְדֵּשׁ וְאִם"י וְהִי לִפְיָן אֲשֶׁה מְטַבֵּל וְהַקְדֵּשׁ דִּלִּין דְּבֵר שְׁבַעֲרוֹה פְּחוֹת מִשְׁנֵים וְאִרִי" דִּלִּי הוּא שִׁיךְ לְמִלְיָךְ מְטַבֵּל וְהַקְדֵּשׁ
הוּא אֲמִינָה דִּהִיא דִּלִּין דְּבֵר שְׁבַעֲרוֹה פְּחוֹת מִשְׁנֵים הִנֵּי מִיָּלִי לְאוֹסְרָה עַל בַּעֲלָה דִּלִּין אֶחָד נִלְאֵן לְאֶסּוֹר דְּלַעֲזִין אִסְרוֹר כַּתִּיב כִּי מִלֵּא
בָּה עֲרוֹת דְּבֵר אֲבָל לְהַתִּירָה חַד נָמִי נִלְאֵן: **אִי** קְרוּשֶׁת דְּמִים מִשּׁוֹם דְּבִידוֹ פְּאֻדּוֹתוֹ. וְאִפִּי" דְּחַבְרִיָּה וְלֹא דְמִיָּא לְנַטַע רַבְעִי דִּלִּין יִכּוֹל
לְפַדּוֹת אֵלָּא בַּעֲלִי דְּחַשִּׁיב בְּרִשּׁוֹת בַּעֲלִים אֲעִי" שְׁהוּא מִמּוֹן בְּבוֹה כִּיּוֹן שְׁהֵם אוֹכְלִים אֲחוֹת בִּיְרוּשָׁלַיִם אֲבָל הַקְדֵּשׁ לֹא חַשִּׁיב בְּרִשּׁוֹת בַּעֲלִים יוֹתֵר
מִשְׁאֵר כֹּל אִדֹּם: **אִי** קַסְבֵּר יֵשׁ מַעֲיָה בְּקוֹנְמוֹת. הַקְדֵּשׁ רַבִּינוֹ יִלְחֹק בֶּן רַבִּינוֹ מֵאִיר דְּבַשְׁבוּעוֹת פֶּרֶק ג' (דף קכ: וס) מִשְׁמַע דִּלְפִּילוֹ
לְנִלְאֵן דְּלֹאֵר שֶׁ מַעֲיָה בְּקוֹנְמוֹת אִי לֹאֵס פִּדְיוֹן דִּתְנִיָּה אִדֹּם כְּכֹר וְזוֹ הַקְדֵּשׁ וְאִכְלָה בֵּין דִּין חֲבָרוֹ מַעַל לְפִיכָךְ יֵשׁ לֵה פִּדְיוֹן כְּכֹר וְזוֹ עֲלִי
הַקְדֵּשׁ הוּא מַעַל וְחֲבָרוֹ לֵה מַעַל לְפִיכָךְ אִין לֵה פִּדְיוֹן וְחֲכָמִים אֹמְרִים לֵה מַעַל מִשְׁמַע דְּבִירָשָׁה דְּהוּי הַקְדֵּשׁ גְּמוּר יֵשׁ לֵה פִּדְיוֹן אֲבָל סִיפָא
דְּקֹאֲמֵר עַל דְּהוּי קוֹנֵם אֲעִי" שְׁמַעֵל אִין לֵה פִּדְיוֹן וְחִידֵךְ רַבִּינוֹ תֵּם קְדוּמוֹת דִּלְאֵר לֵהוּ אֲכֹלִי עֲלֵמָא שֶׁ לֵה פִּדְיוֹן לְרִבִּי מֵאִיר דְּהֵתֵם כִּיּוֹן
דְּמִיָּא לְהַקְדֵּשׁ תַּדַּע מִדְּנַקֵּט כְּכֹר וְזוֹ עֲלִי וְאִם תִּמְכֵּר וְלִפְלוג בְּקוֹנֵם גּוֹפִיָה וְנִרְאָה דְּרִישָׁא גּוֹפִיָה אִירִי בְּקוֹנֵם וְהֵא דִּפְתִּין כְּכֹר וְזוֹ הַקְדֵּשׁ כְּהַקְדֵּשׁ
קֹאֲמֵר דְּרִבִּי מֵאִיר לֹא שְׁנִי לִיה בִּין קֶרְבֵּן לְכַקְרֵבן בְּסוֹף פֶּרֶק קֹמָא דְּנִדְרִים (דף קי: וס) וְהִיא בִּין הַקְדֵּשׁ לְהַקְדֵּשׁ כִּיּוֹן דְּעִמְמָיָה אֲקוֹנֵם אִי נָמִי
כְּגוֹן שְׁפִירֵשׁ בְּהִידָא כְּהַקְדֵּשׁ וְאִירִי דִּלָּא אִירִי לְפָרוּשִׁי בְּסִיפָא דִּהֵא קֹאֲמֵר עֲלִי לֵה פִּרִּישׁ לִיה נָמִי בְּרִישָׁא וְהַשְׁתֵּא פְּלִיגִי חֲכָמִים בִּין אֲרִישָׁא בִּין
אֲסִיפָא וְצִרְכּוֹ סְפִירִים גִּרָם בְּרִישׁ אִין בִּין הַמּוֹדֵר (מִדָּם לֵה) וְחֲכָמִים אֹמְרִים בִּין כִּךְ וְצִין כִּךְ לֹא מַעַל וְגִרְסִין נָמִי הֵתֵם בְּרִישָׁא קוֹנֵם כְּכֹר וְזוֹ הַקְדֵּשׁ:
מִתְוֹךְ חוֹמֵר שְׁהַחֲמַר עֲלֵיהּ בְּסוּפָה בּו'. נִרְאָה לִרִי" דִּלִּית לֵן לְמִימַר אֵין סִהֲדִי דְּדִיקָא וְיִמְסַבֵּס וְנִלְאֵן עַד אֶחָד בְּכָךְ מִן הַתּוֹרָה אֲלֵךְ מִתְקַנָּה
חֲכָמִים הוּא דְּנִלְאֵן וְאִין זֶה עֹקֶרֶת דְּבֵר מִן הַתּוֹרָה כִּיּוֹן שְׁדוּמָה הִדְבֵּר הֲגוֹן לְהֵלָמֵן כְּמוֹ שְׁאֲפֵרֵשׁ לְקַמֵּן בְּפִרְקִין (דף קט: וס) שְׁבַצְרֵשׁ אִי
קָל

6

מאי טעמא מחייבי צה רבנן. כי אישתיק: אי נימא כו'. אלא הלא דהימנוהו רבנן לעד אחד צאשה צברה הוא: ואמר צרי לי דשומן הוא דמהימן. והא ודאי פשיטא לן דסמכ' עליה כל זמן שלא נחשד דלא לאו הכי אין לך אדם אוכל משל חברו ואין לך אדם סומך על צני ציתו: לא איסתחוק איסורא.
צבהיא תמיכה: הלא לא דמיא. וסורא.
הוא: מידי דהוה אטעבל וקדש וקונמות. דלע"ג דליתחזק איסורא סמכין עליה: אי קדושם הגוף. קדשי מזבח: אי קסבר יש מעילה בקונמות. דקדשי צדק היות הן משאמר קונס דבר זה עלי: ואי קסבר אין מעילה. דקונס לשון נדר הוא: שזהמרה עליוס בצופה. שכל צא צעלה אחת נותן עליה כל הדברים האלו שבמשנתנו: הקלה עליה בצחלה. להחמירה לינשא מפני שהיא חוששת שמא תתקלקל ולא מייסבא עד דדקא שפיר: לא תא. קס"ד לא תא משני: אן הוינן צדהי כו'. הלכך לגבי עד אחד מהימני אכל לגבי תרי הואיל וניסת לא תא: צרי

מסורת הש"ס

(א) [לעיל פז: וס"ג]
(ב) גיטין ב: ג) [קדושין סו.
גיטין ב: סד. ד] [אביעזר]
היא נגדרים לו:]
(ה) נגדרים הם. שבעות
(כב.) ו' גי' שס.] ו' [גיטין
ג.] (ח) [סנהדרין פ: וס"ג]
(ט) צ"מ לט: כתובות פז:
(י) ר"ל כמו ועוד,

גליון הש"ס

גמרא דאדנו בי תרי
ואמר אנן היינו. עי'
משנת מרביצ'ל ח"ג ס'
מ"ה: תוס' ד"ה פתוך
וכו' לא חשיב עוקר דף
וכ"כ תוס' בנזיר דף מג
ע"כ ד"ה והלא מ"מ וכו'.
ובע"ז דף יג ע"ה מוד"ה
אלו לאזי. וכו' ברבות דף
סז ע"א תוס' ד"ה ומוסס.
ובשנת דף קמה ע"כ רש"י
ד"ה לעדות אשה. ועי'
ב"מ דף כ ע"א תוס' ד"ה
שורב:

מוסף רש"י

ואין דבר שבוחר
 פחות משיש. אין דבר
 שבוחר חלו להחזיר בפתות
 משנים. דילוי בפת דבר
 נמנען. כחית כחית כי מלא
 זה ערוש. דבר ומכית כחית
 על פי שנים עדים יקום דבר
 בפת' עדים (א) (ב) (ג)
 שבוחרת בברכות.
 הישג ודבר כחית כחית
 אכלו, וזה חקדש מעלה
 דים בו מעלה ומעלה (דברים
 ה').
 שבוחרת. ללא קרין יום
 מקדש' ים שחית חילוי חיל
 אכל כל אלם (שבועות כב').
 ברוש. עגורא אקילו
 בה דרשן. וכל עגורא
 אדעתא דרשן מקדש
 אקופיען דרשן לקדשן
 מיטע (שבת עמה). ויכר
 יוסף את אחיו. ששפיען
 יום כחית יום חמורן (שם)
 (כתובות כב) דב' (שם).
 שיחא. מאללל כלל חמית
 וק' (ב' שם).

תום' חד מקמאי

מבועל ומי כרח שנפסלה
התורהמה כדריש' א'
לבעל וא' לבעול א'
לותרמה כ"ז (לותרמה)
לותרמה] ומה
גרשה שומרתה בתרומה
אסרה וכן ש' אסרוה
בתרומה לאן ש' אסרוה
לסחן והאי ק"ו יאחז כפ'
אלמנה גבי בעבול פסול
הוא' דפסולה לותרמה
(לא) [מ"מ] מרגלא שהרי
התורה ועומדת היא משת
נזונה מי דין צמורות
ליכא לא בעבול לא בעבול
לאזנו לא לפסול חל
בורעא אמר בעל ישראל
הוא' פסיקא ביה. והאי
דפריכי בשמעת' דעד א'
יבמה והוא מדקתני סיפא
האשנין ממוז ואחורין
ישן ממוז ש"ס [דרקא]
קתני לאו מאחורין קא פרי
הוא ממוזן קפרידן ר' א'
כ"ז דראשון קדמי דקתני
ה"פ מאחורין קאמור
ה"פ דקתני וראשן גבי
ממוז דקתני וראשן גבי
ממוז מאחוריינת קאמור
א"כ' דהולך ממוז ממוז

ומזה דקתני רישא הוי פירושו לשני מדאורייתא ולראשון מדרבנן ואם כן אדפריך ליה מסיפא לסייעי' מרישא דקתני הוולד ממזר מזה ומזה שא' מהם ממזר מדרבנן התם כיון (דמשמע) [דמשני] ממזר מדאורייתא קתני הוולד ממזר מזה ומזה אבל הכא שהראשון ה"ל ספק ממזר לא הו"ל למחני הוולד ראשון ואחרון ממזר ומשום הכי אקשי' ליה מסיפא דקתני הראשון ממזר